

Kritika - A vaslédi

2012 február 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Háttér

Hol tart Nagy-Britannia 20 évvel Margaret Thatcher kormányzása után? Mit hagyott maga mögött a Vaslady, és mit kezdenek az örökségével? Mond ez nekünk magyaroknak bármit is? Mivel A Vaslady film sejtetni engedi csak a válaszokat ezekre a kérdésekre, mi elmerengtünk rajtuk. A politikus jelent?ségér?l szóló részletes írásunkért katt ide.

A jól ismert sziluett, vagyis a világ talán leggy?löltebb dauer-kompozíciója nem el?ször t?nik fel a filmvásznon. Zenei klipek, a korban játszódó filmek bevágásai többször is megidézték összetéveszthetetlen karakterét: a Vaslady évtizedek óta ikonikus figura, és finoman szólva sem számított a magát haladónak gondoló m?vészvilág kedvencének.

Éppen ezért nem meglep?, hogy komoly érdekl?dést vált ki a róla készült els? életrajzi film.

Azok mindenképpen csalódni fognak, akik vádiratot vártak, ám a miniszterelnök asszony hívei sem lehetnek maradéktalanul elégedettek: ez nem egy szép, színes képes album a „legtökösebb" angol n?r?l. Finoman adagolt kritika és jó adag együttérzés helyenként akad ugyan benne, de azt már merészség lenne kijelenteni, hogy a néz? megalapozott választ kap arra a kérdésre, ki is volt Margaret Thatcher. (A politikus jelent?ségér?l szóló részletes írásunkért katt **ide**.)

Thatcher kapcsán nem véletlenül szokás ellentmondásos személyiségr?l beszélni: k?keményen verte vissza a bezárt bányák miatt protestáló bányászokat, letörte a szakszervezeteket, soha nem hagyta magát zsarolni (ennek többek között tíz éhségsztrájkoló IRA-fogoly halála lett az ára), és ölre ment Argentínával a nem túl értékes Falkland-szigetekért, hogy bebizonyítsa, a brit oroszlánt nem érdemes felverni szendergéséb?l. Ugyanakkor sokan imába foglalják a nevét, amiért megszabadította Nagy-Britanniát az ipari forradalom terhes örökségét?l és egy rugalmasabb, a kor kihívásainak megfelelni képes angol gazdaságot hagyott maga után. Alacsony származású n?ként aratott diadalt egy er?sen férfiközpontú világban, és mindent átformált maga körül, amit csak lehetett, bár az ár, amit ezért fizetett, súlyos volt: családi gondok és végül a politikai vereség. Mindezt megfejeli az a sajátos élettragédia, hogy az egykor legy?zhetetlen politikai harcos jó ideje demenciában szenved, a múlt árnyai között bolyong.

A drámai konfliktusok végeláthatatlan sorából állt tehát az els? angol miniszterelnökn? élete, arról nem is beszélve, hogy „uralkodása" a szigetország egyik legérdekesebb és legforrongóbb évtizedeként vált a történelem részévé. Adódik a kérdés, hogyan lehet ilyen s?r? anyaggal dolgozni. A Vaslady megtekintése után egyvalami biztosnak látszik: úgy nem biztos, hogy érdemes, ahogy Phyllida Lloyd, a rendez? (Mamma Mia!) tette, két filmet szuszakolva bele egy film játékidejébe. Adva van ugyanis egy szívszorítónak szánt dráma, egy id?s asszony küzdelme a múlttal, a szeretett férfi emlékével és saját korábbi döntéseivel. A filmnek ez a szála akár még figyelmet is érdemelhetne, f?leg ha nem Thatcher életér?l szólna: egy drámát kellene látnunk arról, hogy mit is jelent egy valaha oly er?s szellem utóvédharca a felejtéssel szemben. Kár, hogy már itt is megbicsaklik a rendez? arányérzéke, és végül csöpög?s melodrámába fullad az amúgy egészen jól induló kísérlet – hiába Meryl Streep csodálatos játéka. És kár, hogy ez a film mégis Margaret Thatcherr?l kíván elmesélni valamit, csak az nem világos egészen, hogy mit. N?i sors? A film életrajzi villanásaiban (az id?s Thatcher visszaemlékezései adják a film másik szálát) történnek erre halovány utalások, de legtöbbször inkább csak bumfordi bohózat formájában: jaj, de érdekes, hogy ez a n? visszaszól a tokás angol politikusoknak, meg visszaveri a kalapját ért kritikai támadásokat. Anya és feleség a politikában? Err?l már egy fokkal mintha több mondanivalója lenne Lloydnak, de valahogy mégsem sikerül kiaknáznia ezt a feszültséget. Mindez azonban nem olyan komoly mulasztás, mint az, hogy a politikus Thatchert sem sikerült vászonra vinnie. Mintha a rendez?nk megszeppenne, amikor az ereje teljében lév? Maggie-t kellene megmutatnia, és elfelejti a legfontosabb tanulság kibontását: ez a n? eposzi küzdelemként élte meg az életet, személyes sorsát, gy?zelmeit és vereségeit összekötötte azzal a heroikus küzdelemmel, amit egy nemzet újbóli felemelése jelent.

Kár, hogy már itt is megbicsaklik a rendez? arányérzéke, és végül csöpög?s melodrámába fullad az amúgy egészen jól induló kísérlet – hiába Meryl Streep csodálatos játéka

E helyett kapunk néhány Thatcher-szentenciát, de a lényeget elkerüli a kamera: a küzdelmet, ami ennek a n?nek a lételeme volt, és ami újraszabta annak az országnak az arcát, amiben mindenek felett hitt. A szinte megmereved? polgárháborús közélet hullámverései, a brit munkásosztály kétségbeesett és sok szempontból tényleg méltányolható küzdelme a realitásokkal és a külpolitikai iszapbirkózások sajnálatosan utalásszer?ek csak a filmben. És ezt nem mentheti Streep játéka vagy a viszonylag jól sikerült koridézés. A Vaslady egyet biztosan megmutat: ilyen kaliber? történelmi szerepl?r?l vagy úgy érdemes filmet készíteni, ahogy A királyn? alkotói tették – adott esemény köré szervezve a cselekményt és finom utalásokkal mélyíteni el a jellemrajzot –, vagy úgy, hogy eleve nagyobb szabású alkotásban gondolkodunk, mint az Erzsébet-filmek esetében. Így viszont leginkább azért méltányolható Lloyd filmje, mert rámutatott arra: Thatcherr?l mindenképpen kell egyszer forgatni egy rendes életrajzi filmet.

(A Vaslady – színes, feliratos, angol életrajzi dráma, 105 perc, 2011. Rendezte: Phyllida Lloyd. Forgalmazó: Budapest Film)

www.mno.hu - **Szathmáry István Pál**

Ajánló